

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2018

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn op hoofdlijnen:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie
- het college geeft een toelichting op deze verklaring
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college

De vangnetuitkering is gebaseerd op een solidariteitsprincipe tussen gemeenten: de vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget van twee jaar na het tekortjaar. Deze aanvraag beoogt, naast de gemeenteraad, ook andere gemeenten inzicht te geven dat het college inspanning heeft geleverd om het tekort te reduceren.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college kan een vangnetuitkering uitsluitend aanvragen via dit aanvraagformulier, dat is vastgesteld door de minister. Elke aanvraag geldt alleen voor het betreffende tekortjaar. Bij een volgend tekort (boven de risicodrempel) moet dus opnieuw een aanvraag worden ingediend.

Met een ingevuld aanvraagformulier geeft het college de gemeenteraad inzicht in de getroffen maatregelen om het tekort te reduceren. Een belangrijke veronderstelling bij het vangnet is dat gemeenteraad en college regelmatig in gesprek zijn over ontwikkelingen in het bijstandsvolume (bijv. middels kwartaalrapportages). Op dit niveau wordt inhoudelijk gesproken over maatregelen (beleid en uitvoering) om eventuele tekorten te reduceren.

Het college dient het ingevulde aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2019 hebben ontvangen. De Toetsingscommissie beoordeelt de aanvraag procedureel. Dit betekent dat wordt beoordeeld of het college en de gemeenteraad een aantal processtappen hebben doorlopen: het tekort is groter dan de drempelwaarde; het college heeft in de verklaring toegelicht dat maatregelen zijn getroffen om het tekort te reduceren en de gemeenteraad heeft ingestemd met de verklaring. De commissie geeft dus geen inhoudelijk oordeel over de aanvraag. Vervolgens adviseert deze commissie de Minister. Deze adviezen worden in beginsel overgenomen.

Voor een verdere toelichting op dit formulier wordt verwezen naar de informatie op de website: <https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2018>.

Wat wordt verwacht van gemeenteraadsleden?

Hieronder verklaart het college maatregelen te hebben getroffen om het tekort te reduceren. De gemeenteraad wordt gevraagd om in te stemmen met de verklaring van het college. Met deze instemming bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Welke punten vragen de aandacht van de gemeenteraad? Uit welke onderdelen moet dat inzicht bestaan?

- Het college geeft de gemeenteraad via een globale analyse inzicht in de oorzaken van het tekort op de gebundelde uitkering (ook wel BUIG genoemd).
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
- Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

Op de website van de VNG wordt [de brief aan de Raadsleden](#) over de VU 2018 gepubliceerd.

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college een analyse van de oorzaken van het tekort.

Eén van de belangrijkste oorzaken van het tekort is de verdeelsystematiek van het macro participatie budget. Deze verdeelsleutel pakt voor gemeenten met minder dan 15.000 inwoners -waartoe Ameland behoort - ongunstig uit, aangezien de hoogte van dit budget volledig bepaald wordt door de uitgaven, c.q. het aantal bijstandsgerechtigden, van twee jaar daarvoor.

Bovendien heeft de gemeente heeft zich tot taak gesteld om zo veel mogelijk mensen "mee te laten doen" in de samenleving. Er zijn dan ook relatief veel mensen werkzaam met een beperking. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de DARIUZ – test en de daaruit voortvloeiende loonkostensubsidie (LKS) en ziektekostengarantie voor de werkgever. Hoe minder mensen er in de bijstand zitten, hoe groter hun afstand tot de arbeidsmarkt is en hoe meer loonkostensubsidie er verstrekt moet worden.

Op dit moment - juli 2019 - zijn er nog maar zes mensen met een bijstandsuitkering op Ameland. Om deze mensen nog naar de arbeidsmarkt te begeleiden zou dus relatief veel loonkostensubsidie nodig zijn. Bovendien moeten de kosten van deze loonkostensubsidie ook uit het participatiebudget betaald worden. Cliënten die dus niet meer meetellen voor de hoogte van het budget voor over twee jaar drukken nog wel gedeeltelijk op het budget door de aan hun werkgever toegekende Loonkostensubsidie. Tevens zorgt het huidige lage aantal cliënten over twee jaar, in 2021, voor een sterke daling van het participatiebudget.

B. Uitgevoerde interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke (aanvullende) interne (B1) en externe maatregelen (B3) zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Bij B2 wordt beschreven wat de wijze van consultatie was om te komen tot externe maatregelen.

B1. Interne maatregelen

Cliënten moeten elke maand hun inkomstenformulier persoonlijk inleveren bij de ambtenaar SOZA. Dit levert heel vaak een gesprek op over (neven)inkomsten, eventuele aanvraag voor bijzondere bijstand, kansen en mogelijkheden op de arbeidsmarkt, etc. Door deze maandelijkse persoonlijke benadering hoeft de gemeente - i.o.m. het ministerie - al decennia lang geen heronderzoeken meer uit te voeren. De gesprekken zijn gemoedelijk en vertrouwelijk van aard en sociale of financiële problemen kunnen direct besproken worden en, daar waar mogelijk, meteen opgelost worden.

B2. Toelichting consultatie t.b.v. externe maatregelen

Er zijn nuttige en waardevolle contacten - recent en in het verleden - opgebouwd waar altijd formeel en informeel advies kan worden ingewonnen in situaties waar een kleine gemeente als de onze weinig of nog nooit mee te maken heeft gehad.

Op praktisch elk gebied binnen het Sociaal Domein is wel een telefoonnummer of e-mailadres van derden beschikbaar om de gewenste informatie binnen te halen, dan wel om advies te vragen. Het gaat hier veelal om grotere gemeenten of gespecialiseerde instanties als DIVOSA, VNG, NAUTUS, etc.

Laatstgenoemd bedrijf adviseert ons bijvoorbeeld over het aanvragen van de Vangnetregeling. (Zie ook B3).

B3. Externe maatregelen

- *Vorig jaar is er al aangesloten bij een kennisgroep van: "Fryslan werkt Noord Oost". In deze groep zitten veel mensen van diverse geledingen, zo als medewerkers Sociale Zaken van grotere gemeenten, mensen van het UWV, jobcoaches, etc. De ervaring en kennis van deze mensen kan soms gebruikt worden om (nog) meer mensen uit te laten stromen. Ook nieuwe regelingen en ontwikkelingen komen tijdens deze vergaderingen aan de orde.*
- *Onlangs is er ook iemand van het Bureau Zelfstandige Friesland (BZF) op Ameland geweest en zijn de mogelijkheden van een aantal bijstandcliënten besproken om als zelfstandige aan de slag te gaan. Er wordt onderzocht om nog enige mensen uit te laten stromen via de methode van Part Time Ondernemen (PTO). Het betreft hier vooral bijstandhouders die moeilijk aan de slag kunnen vanwege de zorg voor (meerdere) kinderen. Het is dan de bedoeling om met PTO meer vanuit thuis te werken. De contacten hierover met BZF zijn nog gaande.*
- *Om de bijstandskosten zo laag mogelijk te houden worden alle cliënten verplicht om – indien mogelijk – part time aan het arbeidsproces deel te nemen. Van de huidige zes personen met een bijstandsuitkering hebben er dan ook drie het gehele jaar door, partiële inkomsten. Qua*

gemiddelde kosten per cliënt op jaarbasis zit de gemeente Ameland dan ook onder het landelijk gemiddelde.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie. Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect.

Het beoogde effect van de getroffen maatregelen laat zich moeilijk vertalen in harde cijfers. Er kan echter gesteld worden dat alle maatregelen als uiteindelijk doel hebben om zo veel mogelijk mensen mee te laten doen in de samenleving door middel van "werk". Echter van bijna alle mensen die de laatste jaren zijn uitgestroomd hebben wij de DARIUZ test (moeten) laten afnemen en deze mensen zijn met loonkostensubsidie aan het werk gegaan. Dit impliceert echter automatisch dat deze mensen voor over twee jaar niet meer meetellen voor de vaststelling van het pw-budget, maar dat ze nog wel steeds op het budget drukken vanwege de aan hun werkgever toegekende loonkostensubsidie. Dit zijn elkaar tegenwerkende krachten die voor onze gemeente averechts werken. Daarnaast wordt de "Poortwachtersfunctie" uiterst serieus ingevuld en komen er weinig tot geen nieuwe cliënten bij. Er is namelijk veel werk op het eiland. Ook buiten het seizoen, wanneer de seizoenkrachten weer weg zijn, blijft er genoeg werk over voor de inwoners. Een verdere reductie van de kosten blijft echter voorop staan.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ameland verklaart dat het voor 15 augustus 2019 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 15 juli 2019

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

I. Valk

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

G. van Klaveren

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad stelt de gemeenteraad vast dat het college inzicht heeft gegeven in de oorzaken van het tekort, de getroffen interne en externe maatregelen, het beoogde effect van deze maatregelen en de bijdrage die deze samen leveren om het tekort verder te reduceren.

De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. Het is geen vereiste dat de gemeenteraad het eens is met de getroffen maatregelen.

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2019.

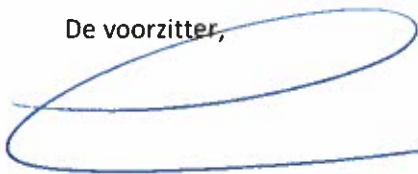
De gemeenteraad van de gemeente Ameland stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Ondertekening in dit formulier is een vereiste. Het is niet toegestaan om ter vervanging van onderstaande handtekeningen het gemeenteraadbesluit in te voegen of mee te sturen.

Datum: 15 juli 2019

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar:

G. van Kesteren

De griffier,

Naam van de ondertekenaar:

J.M.J. Metz

